

Protocol Bijten

Handelen bij een bijtincident

Wanneer een kindje gebeten wordt bij KDV Hummeltjeshof kan het voor ouders lijken dat er iets mis gaat. De pedagogisch medewerkers doen iets niet goed, want hun kind is gebeten. Op de kinderen waarvan wij weten dat ze bijten zijn we extra alert. Wij zorgen dat de pedagogisch medewerkers altijd in zicht zijn. Dit is niet alleen zodat wij het kind precies kunnen volgen het is vooral voor het veilige gevoel van het kind. Het kan erop vertrouwen dat we in buurt zijn. Tijdens overlegvormen brengen wij elkaar altijd op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen wat betreft het bijten in de groep. Omdat bijten vele redenen kan hebben en als impuls gebeurd is het moeilijk te voorspellen wanneer kinderen gaan bijten. Het ene moment kunnen kinderen heerlijk met elkaar spelen en het andere moment wordt er gebeten. Vaak begint het gebeten kind te huilen. Dit schrikt de bijter soms af. Er zijn ook kinderen die helemaal niet huilen, doordat ze verbaast zijn.

Wanneer een pedagogisch medewerker ziet dat iemand gebeten wordt gaat zij naar het kindje dat gebeten is, ze troost het kind en bekijkt de plek waar het kind gebeten is.

Wanneer er geen bloed/ open wondje is wordt de plek gekoeld. Wanneer er goed gekoeld is smeren we een beetje vallen- en stoten crème op de plek om een blauwe plek zoveel mogelijk te voorkomen.

Als een kind wordt gebeten door een ander kind, en er ontstaat een wond met zichtbaar bloed, gelden de volgende behandelnormen.

- • Laat het wondje goed door bloeden.
- • Spoel de wond met water of fysiologisch zout.
- • Desinfecteer de wond met goedgekeurd wond-desinfectiemiddel met een RVG-nummer.
- • Dek het wondje af met een pleister.
- • Was de handen met water en zeep.
- • Bel direct daarna een huisarts of de GGD voor meer informatie over het risico.

Wanneer het een wondje is dat bloedt wordt er contact opgenomen met de ouders. Een doktersbezoek is dan noodzakelijk omdat een mond veel bacteriën bevat die het wondje hebben kunnen besmetten.

Professionele zorg kan dan nodig zijn. Wanneer het kind is verzorgd gaat het weer spelen en houden we de plek goed in de gaten.

Wat doet KDV Hummeltjeshof eraan om bijten te voorkomen?

De Pedagogisch medewerkers zullen u informeren als uw kindje gebeten is of als uw kindje de bijter is. Natuurlijk hopen we dan allemaal dat het bij deze ene keer blijft. Als een kindje nog niet eerder een ander kind heeft gebeten, en het gaat ineens bijten overvalt het de pedagogisch medewerker ook en is het kwaad vaak al geschied.

Wij vinden dit net zo vervelend, zo mogelijk, nog vervelender dan de betrokken ouders. Wij zijn immers verantwoordelijk voor uw kindje.

Als wij weten dat een kind vaker bijt doen wij er alles aan om het voor te zijn en te voorkomen dat er gebeten wordt. Wij zetten het kindje dat bijt op de momenten dat iedereen druk is, bijvoorbeeld even in de box, of in een kinderstoel met wat speelgoed. Toch zijn er zelfs dan nog kinderen die hun vinger aanbieden. Uit ervaring weten wij dat bijten gebeurd in een oogwenk en vaak op het moment dat je even wegstapt. Dit is uitermate vervelend. Helaas is het niet altijd mogelijk om continue onze blik op dat ene kind te richten.

Afhankelijk van de situatie en de frequentie bedenken wij (eventueel samen met u als ouder/verzorger van beide partijen) hier een passende aanpak voor.

Gaat het om een wat jonger kindje, die nog niet kan beseffen wat het effect van zijn beet is? Dan proberen we te zorgen dat hij/zij niet bij de kindjes komen die zich nog niet kunnen voortbewegen. Dit omdat zij zichzelf nog niet kunnen verdedigen. Wanneer het kind gebeten heeft, zullen wij het kind apart zetten. Niet als straf, maar om te proberen een negatieve associatie te maken met "andere kindjes bijten". Dit, omdat op een bepaalde leeftijd, een kind niet begrijpt dat bijten niet mag en het pijn doet.

Gaat het om een ouder kind, dan zullen we beide kinderen na het incident erbij roepen, en proberen uit te leggen wat het effect was van het bijten. Ook proberen we dan samen te achterhalen wat de reden van de beet was, zodat we dit kunnen aanpassen, oplossen en/of bespreken.

Ondanks een preventieve aanpak en goed opletten, kan het helaas gebeuren dat een kind toch gebeten wordt.

Extra informatie voor ouders & PM'ers :

Bijten? Dat doet een kind nooit zomaar.

Regelmatig komt het voor dat oudere baby's, dreumesen en kleine peuters andere kinderen bijten. Als ouder kun je hier erg van schrikken maar we moeten niet vergeten dat kleine kinderen van nature alles in hun mond stoppen. Het is in een bepaalde periode een belangrijke manier van ontdekken. Zodra kinderen tanden hebben gaan ze ook op van alles bijten (gelukkig is het meeste speelgoed hier tegen bestand). Op zich is het dus niet zo vreemd dat ook weleens een ander kind gebeten wordt.

Maar hoe ga je hier nu mee om? Een kind bijt nooit zomaar. Het is belangrijk om na te gaan wanneer je kind bijt en wat hieraan vooraf is gegaan. Wanneer kunnen kinderen gaan bijten, waarom doen ze dat en hoe kun je ze helpen? Hieronder een aantal situaties:

Je kind kan bijten in voor hem onoverzichtelijke situaties

Bijt je kind vaak tijdens een moment waarin je zelf minder beschikbaar bent voor je kind? Bijvoorbeeld tijdens het moment waarop je thuiskomt van je werk en direct gaat koken. Of tijdens een moment waarin je zelf gehaast bent omdat je op tijd op je werk moet zijn. Of gaat het om een veranderende situatie voor je kind. Je kind speelt nog fijn en moet ineens aan tafel of naar bed. Voor je kind kunnen dat momenten zijn waarin het in zijn 'beleving' weinig houvast heeft. Het wil mogelijk graag aandacht maar krijgt dit niet. Of het wil iets niet (naar bed gaan). Het kind kan zich wat verloren, niet gehoord voelen. Het zoekt dan naar houvast en doet dat soms letterlijk door zich vast te bijten. Mogelijk in het zusje of broertje of in jou. Het krijgt er in ieder geval aandacht van jou als ouder mee. Zie het als een schreeuw om hulp; je kind snapt niet wat er gebeurt, er ontstaat even kortsluiting in het koppie. Sommige kinderen kunnen gaan huilen anderen bijten.

Wat kun je doen?

- Bereid je kind op deze momenten voor door te zeggen wat er gaat gebeuren. Zeggen wat je doet, benoemen wat je ziet geeft het kind houvast en duidelijkheid. Je kunt het kind ook even aandacht geven door samen iets te gaan doen zodat hij zich gehoord/gezien voelt. Soms hebben kinderen behoefte aan een eigen plekje waar hij jou nog goed kan zien. Begeleid hem dan naar een plekje, niet bedoeld als 'straf', maar om hem als het ware een territorium te geven waarin hij zich veilig en beschermd voelt. Dit kan een speelhoekje van de kamer zijn, een box, een kinderstoel aan tafel. Blijf je kind dan wel zien; volg hem/haar op afstand, houd oogcontact, blijf naar hem kijken, zeg af en toe iets, of zwaai bijvoorbeeld. De bedoeling is dat je kind zich veilig en gewaardeerd voelt.

Als je kind gebeten heeft, kun je verwoorden: "bijten mag niet, dat doet pijn". Laat zien dat het andere kind ervan moet huilen. Wees direct daarna erg alert en probeer het een volgende keer te voorkomen.

Je kind kan bijten omdat hij graag contact met andere kinderen wil maar weet het nog niet hoe hij dat moet doen.

Als het andere kind niet naar verwachting reageert, dan is bijten soms een felle poging tot contact maken.

Wat kun je doen?

Hopelijk zie je dit aankomen. Je kunt dan naar je kind toegaan en de boodschap verwoorden: 'Ik zie dat jij graag met Niels wil spelen, kom dan gaan we het eens vragen'. Misschien is het nodig om het spelen wat op gang te helpen. Speel dan gerust even mee.

Als je net te laat bent en je kind heeft al gebeten verwoord dan ook; 'Wil jij graag met Niels spelen? Kom dan gaan we het eens vragen' (eventueel een volgende keer als het andere kind het nu niet ziet zitten, wel attent blijven op een volgende poging).

Bedoeling is dat je je kind helpt/ leert hoe het contact kan maken (eventueel voor doen).

Je kind kan bijten omdat hij (nog) niet goed kan praten (of gevoelens kan uiten).

Bijvoorbeeld in een situatie waarin het kind boos is omdat hij iets wil wat een ander kind heeft, het wil afpakken en het andere kindje dit niet toelaat. Soms gaat het kind dan bijten omdat hij niet goed weet hoe hij het moet aanpakken.

Wat kun je doen?

Denk je dat bovenstaande wel een reden zou kunnen zijn waarom je kind bijt, help hem dan te verwoorden wat zijn bedoeling is en doe voor hoe hij moet handelen.

Bijvoorbeeld: 'Ik zie dat jij graag met die auto wil spelen, dan moet je Ellen niet bijten want dat doet pijn, maar we kunnen vragen of jij met de auto mag als Ellen klaar is met spelen. Bedoeling is dat het kind leert dat er woorden zijn om te uiten wat je wilt.

Je kind kan bijten omdat hij het leuk vindt om bij kleinere kinderen een reactie uit te lokken.

In piepbeesten knijpen maakt een leuk geluid maar kinderen reageren nog heftiger. De reactie van een ander kind is vaak een reden om het nog een keer te doen.

Wat kun je doen?

Ga naar je kind toe als je een dergelijke situatie ziet aankomen en verwoord: 'jij vindt het leuk om te zien dat het kindje iets doet hè, kijk als je hem aait dan gaat hij lachen' of als je zachtjes op zijn buik kriebelt dan gaat hij ook lachen. Als dat niet direct lukt probeer iets te

vinden wat het kindje leuk vindt en ga dat dan samen met je kind doen. Blijf alert op je kind wanneer hij weer wil bijten om een reactie uit te lokken.

Kortom:

Voorkomen werkt het beste. Het kost tijd, extra aandacht/energie, maar dat geldt ook voor het reageren op bijtgedrag.

Als je kind al heeft gebeten consequent blijven reageren (zie bovengenoemde vormen van aanpak). Dus:

NIET:

Alleen maar boos worden en zeggen: 'dat mag niet' Dit kan het gedrag zelfs versterken, want als het kind uit onvrede of uit een gevoel van onveiligheid bijt, dan voelt het zich door de boosheid van de ouder nog meer gefrustreerd. Of het merkt dat het bijtgedrag de aandacht krijgt.

Zeker niet tegen het andere kind zeggen dat hij/zij mag terugbijten

WEL:

- Verwoord de achterliggende boodschap: dan voelt het kind zich begrepen
- Benoem het bijtgedrag en wijs het bijten af: kind moet weten dat het gedrag wat hij

vertoont niet mag, maar als persoon wordt hij niet afgewezen.

- Bied een alternatief: zeggen, voordoen of met hem samendoen hoe/wat dan wel moet/

kan.

Tot slot is het goed om te weten dat de meeste kinderen op een gegeven moment het bijten niet meer 'nodig' hebben.

